

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové, soudce JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a soudce JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **V. Ž.**
bytem
zastoupena advokátem Mgr. Lukášem Hojdnem
sídlem Francouzská 299/98, 101 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**
sídlem Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ministra zdravotnictví č. j. MZDR 32823/2023-3/PRO ze dne 21. 2. 2024

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zdravotnictví č. j. MZDR 32823/2023-3/PRO z 21. 2. 2024 a rozhodnutí ministerstva zdravotnictví č. j. MZDR 16718/2023-6/PRO z 27. 9. 2023 **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Odůvodnění:

I. Předmět sporu

1. Žalobkyně podala dne 30. 5. 2023 žádost žalovanému o poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů (dále také jen „zákon o odškodnění protiprávních sterilizací“).
2. Ministerstvo zdravotnictví žádost žalobkyně rozhodnutím ze dne 27. 9. 2023, č. j. MZDR 16718/2023-6/PRO, zamítlo s odůvodněním, že v žádosti o sterilizaci ze dne 16. 3. 1987 žalobkyně uvedla, že si nepřeje další dítě, byla dvakrát na umělém přerušení těhotenství a nechala si aplikovat nitroděložní tělísko, které selhalo. Žalobkyně si před výkonem zákroku tedy byla vědoma jeho povahy a souhlasila, aby jí byl proveden zákrok mající za následek nemožnost početí dalšího dítěte. Mezi podáním žádosti o sterilizaci dne 16. 3. 1987 a provedením zákroku dne 9. 7. 1987 uplynul dostatek času, aby si žalobkyně mohla vše promyslet a učinit uvážlivé rozhodnutí. Ke sterilizaci se žalobkyně dostavila na základě svého rozhodnutí a zákrok nepodstoupila v souvislosti s jiným zdravotním výkonem. K projevu vůle žadatelky dle zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu (dále jen „zákon o péči o zdraví lidu“), stačilo, aby žadatelka o sterilizaci podepsala formulář a nemusela žádost sama sepsat. Žadatelka se sama dobrovolně dostavila k hospitalizaci za účelem podstoupení série předoperačních vyšetření a zákroku, což odpovídá vyjádřené vůli žalobkyně.
3. Žalobkyně podala proti rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví rozklad, který ministr zdravotnictví rozhodnutím ze dne 21. 2. 2024, č. j. MZDR 32823/2023-3/PRO (dále také jen „napadané rozhodnutí“) zamítl.
4. V odůvodnění ministr uvedl, že tehdejší právní úprava vyžadovala, aby žádost o sterilizaci, odůvodnění žádosti o sterilizaci, souhlas se zákrokem a poučení o míře reparability (vratnosti) zákroku byly v písemné podobě. Tehdejší úprava nepožadovala, aby pacientka byla nad rámec požadavků na písemnou formu poučení informována v písemné podobě o dalších podrobnostech o povaze zákroku, o jeho důsledcích a alternativách. Dominantní forma informací týkajících se zákroku byla v roce 1987 ústní. Žadatelka v písemné žádosti uvedla, že si další dítě nepřeje, byla dvakrát na umělém přerušení těhotenství a nechala si aplikovat nitroděložní tělísko, které selhalo. Lze tedy dovodit, že žadatelka již další těhotenství nechtěla a byla si před výkonem zákroku vědoma toho, že sterilizace je metodou, která zajistí, že další dítě již mít nebude. Podstatou sterilizačního zákroku je to, že pacientka další dítě již mít nebude. Tvzení žadatelky, že po umělém přerušení těhotenství jí bylo lékařem doporučeno „aby si od těhotenství odpočinula“ je nové tvrzení, které žalobkyně v žádosti o odškodnění netvrdila, a proto k němu nebylo přihlíženo. Žalobkyně k tomuto tvrzení nepřiložila ani žádný důkazní prostředek. K námitce, že ve zdravotnické dokumentaci chybí poučení o důvodnosti zákroku ministr uvedl, že v protokolu o jednání komise je jako důvod sterilizace uveden § 2 písm. g) XIV. 3. K tvrzení, že žadatelka podstoupila zákrok v omylu ministr uvedl, že žádost o sterilizaci prokazuje, že žadatelka si další dítě nepřála. Projev vůle žalobkyně v době podpisu žádosti je potřeba vyložit tak, že žalobkyně si byla vědoma trvalé povahy zákroku zabraňujícího plodnosti. Okolnost, že

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

žadatelka nepodepsala souhlas se sterilizací, nezakládá vážnou vadu souhlasu žadatelky, neboť v dokumentaci je přítomna písemná žádost s vlastnoručním podpisem. K tvrzení, že žadatelka neměla dostatečné informace k vyslovení kvalifikovaného souhlasu, ministr odkázal na časový odstup od podání žádosti a provedení zákroku, přičemž žadatelka měla dostatečné množství času zvážit své rozhodnutí. K dalším argumentům žalobkyně ministr uvedl, že pro žádost nebylo rozhodné, že ji nesepsala sama žadatelka, jelikož žádost byla formulářová. Sterilizaci bylo možné provést, neboť žadatelka měla 4 děti a bylo jí méně, než 35 let a splňovala tak podmínky dle přílohy směrnice. K námitkám uvedeným po lhůtě k podání rozkladu ministr uvedl, že žalobkyně vlastnoručně podala žádost a spolupodepsala protokol o jednání komise obsažený na téže listině v dolní polovině, a to dne 16. 3. 1987. Datum v žádosti o sterilizaci je nečitelné. Žalobkyně neprokazuje spekulativní tvrzení, že žádost o sterilizaci nebo protokol sterilizační komise byl dodatečně doplňován a platí presumpce správnosti zdravotnické dokumentace.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného

5. Žalobkyně v žalobě uvedla, že o lékařský zákrok spočívající ve sterilizaci nežádala a neudělila k němu informovaný souhlas. Sterilizaci podstoupila pouze z toho důvodu, že byla uvedena v omyl a zdravotnický personál ji zamlčel rozhodné skutečnosti. Žalobkyně se domnívala, že tento zákrok je druhem antikoncepce, kterou lze kdykoliv odstranit, aby mohla znovu otěhotnět. Nebyl jí tedy vysvětlen charakter a povaha zákroku. Ve zdravotnické dokumentaci rovněž chybí jakýkoliv dokument, ze kterého by vyplývalo, že žalobkyně byla řádně seznámena s daným zákrokem. V souhlasu se sterilizací chybí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparaibilní (dle § 11 směrnice). Formulář, kde není vymezen druh a povaha zákroku, nelze považovat za souhlas se zákrokem a písemné poučení o reparaibilitě zákroku.
6. Dalším žalobním bodem je ten, že žádost o provedení sterilizace byla sepsána dodatečně s datem ke dni 25. 11. 1987, tedy více, než 4 měsíce po zákroku. Žádost žalobkyně rovněž nebyla dostatečně odůvodněna a odůvodnění žádosti nesplňuje zákonné podmínky, které vyžaduje směrnice. Žalovaný správní orgán tedy nedostatečně a nesprávně zjistil skutkový stav a rozhodnutí je vadné.
7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že plně odkazuje na argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí a v rozhodnutí ministerstva.

III. Posouzení žaloby

8. Soud nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou. Následně vycházejí ze skutkového a právního stavu, jenž zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, přezkoumal je na základě podané žaloby v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], včetně řízení předcházejícího jeho vydání, jakož i z hlediska vad, k nimž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti.
9. Soud nenařizoval jednání, neboť rozhodnutí žalovaného jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. pro vady řízení. Soud neshledal důvod nařídit jednání ani z důvodu dokazování. Veškeré pro věc podstatné podklady potřebné pro rozhodnutí věci vyplývají z předloženého správního spisu žalovaného, přičemž tím se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

NSS z 29. 1. 2009). žalobkyně rovněž nenavrhla žádné důkazy, které by nebyly obsaženy v správním spise.

10. Podle § 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací je oprávněnou osobou fyzická osoba, která se podrobila v období od 1. července 1966 do 31. března 2012 ve zdravotnickém zařízení na území, které je součástí území České republiky, sterilizaci v rozporu s právem.
11. Podle § 3 odst. 1 o odškodnění protiprávních sterilizací se sterilizací v rozporu s právem pro účely tohoto zákona rozumí zdravotní výkon zabraňující plodnosti, k jehož provedení oprávněná osoba neudělila souhlas, nebo souhlas udělila při takovém porušení právních předpisů upravujících v rozhodném období provedení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti anebo za takových okolností, jež vylučují nebo vážně narušují svobodu a prostotu omylu uděleného souhlasu.
12. Podle § 3 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací se porušením právních předpisů a okolnostmi podle odstavce 1 rozumí zejména působení na oprávněnou osobu v podobě jakéhokoli nátlaku, donucení či přesvědčování, aby se zdravotnímu výkonu zabraňujícímu plodnosti podrobila, jakož i skutečnost, že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu a o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích.
13. Podle § 23 odst. 1 věta první zákona o péči o zdraví lidu, ve znění účinném od 1. 7. 1966 do 31. 12. 1991 je lékař povinen poučit vhodným způsobem nemocného, popřípadě členy jeho rodiny o povaze onemocnění a o potřebných výkonech tak, aby se mohli stát aktivními spolupracovníky při poskytování léčebně preventivní péče.
14. Podle § 27 zákona o péči o zdraví lidu ve znění účinném od 1. 7. 1966 do 31. 3. 2012 se sterilizace smí provést jen se souhlasem nebo na vlastní žádost osoby, u níž má být sterilizace provedena, a to za podmínek stanovených ministerstvem zdravotnictví.
15. Podmínky, na něž odkazuje § 27 zákona o péči o zdraví lidu, byly stanoveny směrnicí ministerstva o provádění sterilizace ze dne 17. 12. 1971, č. LP-252.3-19.11.71. publikované ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 1-2 ze dne 29. února 1972 (dále jen „směrnice“).
16. Podle § 2 písm. g) směrnice je sterilizace je přípustná, provádí-li se ve zdravotnickém zařízení na vlastní žádost nebo se souhlasem osoby, u níž má být sterilizace provedena, na zdravých pohlavních orgánech ženy, jestliže žena trvale splňuje podmínky pro umělé přerušení těhotenství ze zdravotních důvodů.
17. Podle § 5 odst. 1 písm. b) věta první směrnice o tom, že sterilizace je indikována, rozhoduje: v případech podle § 2 písm. b) až g) lékařská komise k tomu účelu ustavená (sterilizační komise).
18. Podle § 11 směrnice je-li o žádosti rozhodnuto kladně, pošle předseda žadatelku (žadatele) s doporučením na ženské (urologické nebo chirurgické) oddělení, jehož vedoucí je členem komise. Zároveň tam zašle opis protokolu, který se stane součástí chorobopisu. Před zákonem (pozn. soudu: jedná se zřejmě o chybu v psaní; správně mělo být v textu směrnice uvedeno „před zákrokem“) podepíše osoba, u níž má být sterilizace provedena, popřípadě její zákonný zástupce (opatrovník), prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparaibilní.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

19. Přílohou této směrnice byl „Seznam indikací, jež mohou být důvodem k provedení sterilizace“. Podle čl. XIV. bod 3. přílohy byla indikace porodnicko-gynekologická „Při více dětech, do 35. roku po čtyřech dětech, u žen po 35. roku věku po třech dětech“.
20. K přezkumu první žalobní námitky, a to že žalobkyně podstoupila zákrok v omylu a nebyla písemně poučena o nezvratnosti sterilizačního zákroku, soud uvádí následující.
21. Ze správního spisu vyplývá, že ten obsahuje lékařskou dokumentaci k provedení zákroku. Žalobkyně podala vlastnoručně podepsanou žádost o provedení sterilizace s odůvodněním, že je matka čtyř dětí, dvakrát měla interrupci, z toho jedenkrát jí selhala DANA, je jí 25 let a další dítě si nepřeje. Datum žádosti není čitelné.
22. Součástí žádosti je protokol o jednání sterilizační komise, ze kterého vyplývá, že dne 18. 3. 1987 sterilizační komise projednala žádost žalobkyně a žádosti vyhověla. V odůvodnění komise pouze odkázala na Věstník MZ ze dne 29. 2. 1972, částka 1-2, závazná opatření – provádění sterilizace § 2 g/XIV. 3/. Následovalo poučení o opravném prostředku proti rozhodnutí komise, podpis členů sterilizační komise a podpis žalobkyně, datum a místo vyhotovení. V žádosti ani v protokolu nebylo uvedeno žádné poučení žalobkyně o zákroku.
23. Ve zdravotnické dokumentaci se dále nacházely dokumenty týkající se průběhu operace a předoperačních vyšetření. V žádné z listin založených v lékařské dokumentaci nebylo zmíněno jakékoliv poučení žalobkyně ohledně zákroku.
24. Ze sdělení Fakultní nemocnice X ze dne 15. 6. 2023 vyplývá, že zdravotnická dokumentace je kompletní a nemocnice nemá žádné informace o tom, že žalobkyně v minulosti obdržela nějaké finanční odškodnění z důvodu sterilizace.
25. Tehdy platné právní předpisy umožňovaly podstoupení sterilizace pouze se souhlasem nebo na vlastní žádost osoby, u níž má být sterilizace provedena, a to za podmínek stanovených ministerstvem zdravotnictví (§ 27 zákona o péči o zdraví lidu a směrnice). Současně byl lékař povinen poučit vhodným způsobem nemocného o povaze onemocnění a o potřebných výkonech (§ 23 zákona o péči o zdraví lidu).
26. Podle § 27 zákona o péči o zdraví lidu a směrnice platilo, že v případech, kdy byla provedena sterilizace na zdravých pohlavních orgánech, bylo nutné, aby žalobkyně o sterilizaci požádala nebo s ní souhlasila a následně o ní rozhodla sterilizační komise [§ 2 písm. b) až g) směrnice ve spojení s § 5 odst. 1 písm. b) směrnice]. Po schválení sterilizace sterilizační komisí a před uskutečněním samotného zákroku podepsala osoba, u níž měla být sterilizace provedena, popřípadě její zákonný zástupce (opatrovník), prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparaibilní (§ 11 směrnice).
27. Z výše uvedeného je zřejmé, že pro zákonnost zákroku bylo potřeba splnit tři kumulativní podmínky. Ze spisového materiálu vyplývá, že žalobkyně podala vlastnoruční žádost, která byla schválena příslušnou komisí, tedy splnila dvě podmínky vyžadované zákonem a směrnicí.
28. Ve zdravotnické dokumentaci však absentuje podepsané prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je zákrok reparaibilní. Ve spise není ani žádná listina, která by obsahovala poučení podle § 23 zákona o péči o zdraví lidu, tedy o povaze poskytované zdravotní péče. Žalobkyně tak nebyla řádně poučena o následcích poskytovaného zákroku, ani o zákroku samotném.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

29. Vzhledem ke znění § 3 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací se porušením právních předpisů rozumí zejména skutečnost, že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích. Absence poučení ve smyslu § 11 směrnice tak zakládá odůvodněnost žádosti podle zákona o odškodnění protiprávních sterilizací.
30. Samotný žalovaný uvedl, že tehdejší právní úprava vyžadovala písemné poučení o míře reparability zákroku. Žalobkyni však nebylo poskytnuto ani minimum nezbytného poučení. Ze znění směrnice zcela jasně vyplývá, že poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparable, bylo potřeba učinit v písemné podobě a toto poučení muselo být podepsané žalobkyní. Obrana žalovaného, který uvedl, že informace byly v roce 1987 podávány převážně ústně, nemůže ve světle uvedených právních předpisů obstát. V daném případě došlo k závažnému porušení právních předpisů poskytovatelem zákroku, který v rozporu se směrnicí a zákonem neposkytl žalobkyni poučení.
31. Soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla srozumitelným způsobem a v rozsahu, který předpokládá směrnice a zákon o péči o zdraví lidu informována a poučena o účelu a povaze zákroku. Absence poučení žalobkyně o míře reparability zákroku je důvodem pro poskytnutí jednorázové peněžní částky žalobkyni. Pokud žalovaný i přes tento nedostatek žádosti o odškodnění nevyhověl, je jeho rozhodnutí o nezákonné, neboť závěr obou správních orgánů, že byla splněna i třetí podmínka zákonnosti provedeného zákroku je nepodložený. Jak bylo uvedeno absentuje prohlášení žalobkyně, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparable (dle § 11 směrnice).
32. Podle § 76 odst. 1 písm. b) s.r.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Oba správní orgány rozhodli, aniž by pro svůj závěr o zákonnosti provedeného zákroku měli oporu v správním spise, a to konkrétně nezbytném dokumentu, jímž je prohlášení žalobkyně, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparable. Závěr žalovaného, že žalobkyně si před výkonem zákroku byla vědoma jeho povahy tak není ničím podložený. Tvrzení žalovaného, že žalobkyně měla mezi podáním žádosti a provedením zákroku dostatek času, aby si mohla vše promyslet a učinit uvážlivé rozhodnutí, není pro posouzení věci podstatné. Ani skutečnost, že žalobkyně se sama dobrovolně dostavila k zákroku nemění nic na závěru, že se jí po celou dobu nedostalo dostatečného poučení o povaze zákroku a jeho následcích. To, že žalobkyně podstoupila sérii předoperačních vyšetření a zákrok samotný rovněž nevypovídá ničeho o tom, že nebyla dodržena směrnice a zákon, podle kterého se žalobkyni mělo dostat poučení.
33. Tvrzení žalovaného, že důvod sterilizace byl uveden v protokolu o jednání komise, není pravdivý. V odůvodnění protokolu o jednání komise je uvedenou pouze odkaz na příslušné ustanovení směrnice, z čehož nelze ničeho dovodit ve vztahu k odůvodnění žádosti nebo poučení žalobkyně. Výklad žádosti žalobkyně, že si další dítě nepřeje a tím pádem je prokázáno, že nepodstoupila zákrok v omylu a dále že si žalobkyně byla vědoma trvalé povahy zákroku, není správný. Nelze tedy souhlasit se stěžovatelem, že si žalobkyně byla plně vědoma všech důsledků spojených se sterilizací kvůli kombinaci textu žádosti

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

o provedení sterilizace a ostatních dokumentů obsažených ve zdravotnické dokumentaci. Ze žádosti žalobkyně nevyplývají informace a nelze dovodit, že by si žalobkyně byla vědoma toho, že se jedná o nevratný zákrok. Pouhá zmínka žalobkyně v žádosti o provedení sterilizace, že má čtyři děti a že si přeje zabránit dalšímu otěhotnění, nevyjadřuje srozumění s tím, že pokud by v budoucnu změnila názor, z lékařského hlediska to již nebude možné

34. Provedení sterilizace představuje razantní zásah do základních práv ženy, u které byla provedena. Rovněž nelze rozporovat, že stát je odpovědným za tyto protiprávní zákroky. Odškodnění nezákonných sterilizací je pozitivním závazkem státu odškodnit osoby, vůči nimž bylo v minulosti postupováno v rozporu s právem.
35. Jak uvádí Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 3. 2025, č. j. 2 As 119/2024-39, „*K provedení sterilizace duševně způsobilé dospělé osoby je nezbytný její informovaný souhlas, nejedná-li se o výjimečné situace, kdy by byl ohrožen její život nebo zdraví. Jestliže byl zákrok proveden bez informovaného souhlasu, jedná se o hrubý zásah do fyzické integrity ženy tím, že jí byla odňata schopnost reprodukce. Nezákonná sterilizace je porušením čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 11. 2011, stížnost č. 18968/07, V. C. proti Slovensku).*“
36. Zákon o odškodnění nezákonných sterilizací tedy představuje normotvorné vyrovnání se státu s jeho předchozími pochybeními, které vedly k razantnímu zásahu do základních práv žen, u kterých byla provedena sterilizace bez patřičného souhlasu, nebo poučení. Stát prostřednictvím přijatého zákona uznal své pochybení a deklaroval, že je připraven za tuto chybu vyplatit poškozeným osobám odškodnění, které by alespoň zčásti zmírnilo útrapy jim způsobené. Uvedená východiska přitom musí nalézt odraz při interpretaci a aplikaci přijatého zákona. Prostředek nápravy se nenaplnuje pouze zákonnou kodifikací možnosti požádat o odškodnění za nezákonně provedenou sterilizaci, ale právě až aplikací tohoto zákona na jednotlivé případy. V každém jednotlivém případě musí mít žalovaný na mysli skutečnost, že to byl stát, kdo v minulosti selhal, přičemž vyjádření vůle odčinit nastalé pochybení musí nalézt odraz ve způsobu jeho rozhodování a v přístupu k žadatelkám. Rozhodující správní orgán musí mít na paměti, že možnost získání odškodnění musí představovat efektivní prostředek nápravy.
37. Ve světle shora uvedených východisek soud posoudil žalobou napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že argumentace ministra zdravotnictví se mýlí s účelem zákona o odškodnění nezákonných sterilizací, a je také v rozporu se zákonem o odškodnění protiprávních sterilizací.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

38. Žalobkyně se domáhala po správním orgánu odškodnění za protiprávní sterilizaci, která jí byla v minulosti provedena. Soud po přezkumu žádosti a rozhodnutí správního orgánu dospěl k závěru, že správní orgán prvního i druhého stupně žádost žalobkyně posoudili věc, aniž by měly oporu ve správním spise, když nezohlednily, že ve správním spise absentuje jakýkoliv dokument, jenž by dokládal, že žalobkyně byla řádně poučena ve smyslu tehdejší právní úpravy.
39. Vzhledem k tomu, že soud shledal žalobu důvodnou, zrušil napadené rozhodnutí pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu I. stupně podle § 78 odst. 3 s. ř. s., neboť

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

zjištěná vada tíží také správní orgán I. stupně. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným výše (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

40. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež sestávají z nákladů zastoupení advokátem (od placení soudních poplatků je žalobkyně ze zákona osvobozena). Jejich výši soud určil v souladu s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení jednotlivých úkonů, a jsou tvořeny odměnou za dva úkony právní služby po 3 100 Kč: převzetí a přípravu zastoupení a sepsí žaloby [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d)], paušální náhradou hotových výdajů 300 Kč za každý z těchto dvou úkonů (§ 13 odst. 4) a částkou 1 428 Kč odpovídající DPH v sazbě 21 %, neboť žalobkynin zástupce je plátcem DPH. Náklady zastoupení advokátem tak činí 8 228 Kč. Žalovaný je povinen nahradit je žalobkyni v přiměřené 30denní lhůtě k rukám jejího zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v rámečku Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 10. dubna 2025

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.